

Oogstcommissie: voorbereiden op 2024

Inhoudsopgave

Oogstcommissie: voorbereiden op 2024	1
Inleiding.....	2
Terugblik op 2023 en wat we er van kunnen leren	2
Advies over groenten	3
Aanvullende wensen en adviezen	4
...over fruit.....	4
... over het oogstseizoen.....	4
... over hoeveelheden	4

Inleiding

De oogstcommissie speelt een belangrijke rol binnen de coöperatie, namelijk het bij elkaar brengen van meningen en ideeën over de oogst van komend jaar. Dit leggen we voor aan de Ledenvergadering, en adviseren daarmee de boer over de oogst van 2024. Met het advies kan de boer gaan nadenken, rekenen en ontwerpen. Zijn de wensen haalbaar, komen we uit met het beschikbare land, past het in het budget en vast meer zaken waar je aan moet denken als je groenten in grote aantallen wilt telen.

We proberen te komen met een advies waarbij we de mening van leden zo goed mogelijk meenemen. Het advies noemt ook suggesties over het gebruik van de grond, omgaan met tegenslagen en we laten weten meer aandacht te willen voor wisselteelt en bio-dynamisch werken.

De huidige oogstcommissie (Ronald Hoevenaars, Gerda Nederend, Gert Rijksen, Eefje Vink en Martijn van der Veen) kwam op 24 oktober bij elkaar. Acht leden hebben via de mail inbreng geleverd, waarvoor dank. We hebben besproken:

- Zijn we tevreden met de **variatie** in de ontvangen groenten;
- Zijn we tevreden met de **hoeveelheid** groenten;
- Hoe is de **verdeling** van hoofdgroenten en bijgroenten bevallen;
- **Welke** groenten zien we graag meer of minder;
- **Overige** wensen en aanbevelingen.

Hoe het uiteindelijk gaat lopen weten we van tevoren niet (droog, nat, hazen, beestjes, u noemt maar), het advies is daarmee richtinggevend.

De oogstcommissie wil graag het plan met de boer en trainees doornemen en toelichten hoe we het hebben opgesteld.

Terugblik op 2023 en wat we er van kunnen leren

We mogen trots mogen op het vele werk dat verzet is, en met de mooie oogst die behaald is. Vele vrijwilligers hebben hard gewerkt en daar mogen we hen erg voor bedanken!

Vorig jaar adviseerde de oogstcommissie om als leidraad te nemen voor het wekelijkse voedselpakket:

- Viermaal een hoofdgroente (groente als hoofdbestanddeel van een maaltijd);
- Driemaal een bij-groente (denk aan paprika, komkommer, bleekselderij);
- Voor drie maaltijden aardappelen;
- Diverse kruiden;
- Uien en knoflook.

Dit jaar hebben we de gewenste hoeveelheid en variatie niet in alle maanden gehaald. De start van het jaar was niet goed, met name door het weer (koud, nat en daarna droog en warm). Hierdoor duurde het tot juli tot we een voldoende stabiele oogst mee naar huis konden nemen. Regelmatig was groente doorgeschoten, of klein en vezelig door te vroeg oogsten of verkeerde bewatering. Later het jaar is dit behoorlijk goed gekomen en kwamen volle tassen mee naar huis.

De start van het jaar, maar ook de zeer natte oktobermaand laten zien dat ook wij ons moeten voorbereiden op weersextremen. De oogstcommissie adviseert om:

- Uit te werken hoe ook onder extreme omstandigheden een goede oogst behaald kan worden zoals langdurige droogte of nattigheid. Daarbij kan gedacht worden aan het op

orde hebben van irrigatie, mogelijk werken met verhoogde groentebedden, de tunnelkassen goed te gebruiken en sneller te reageren mocht blijken dat de groei tegen valt;

- Na te denken over meerjaren gewassen zoals rabarber, aardpeer en kruiden;
- Beter begrip te krijgen van ons land. Opvallend was dat niet alle groenten goed de grond uit kwamen. Misschien het weer, maar misschien heeft dit ook te maken met de grond(bewerking). Het plan laten uitvoeren door iemand die ervaren is met veen en klei, in plaats van zandgrond is een sterke aanbeveling.
- Meer aandacht te hebben voor het bio-dynamische werken. De verschillende stroken, afgewisseld met kruiden of 'vanggewassen', maar ook de roofvogelpalen bleken beperkt aanwezig te zijn.

Vorig jaar gaven we aan dat we van het 'handje van dit en een handje van dat' af wilden. Dit jaar is dat erg verbeterd, door afgewogen zakken bonen, tomaten etc en door het gebruik van elastiekjes voor onder andere de snijbiet. Een compliment voor de boer, alle oogsters en vrijwilligers bij de uitgifte. Het halen wordt een stuk makkelijker. Heel erg fijn!

We geven de boer mee rekening te houden met de tijd en aandacht die planten nodig hebben. Sommige planten vragen een behoorlijke tijd aan onderhoud of oogsttijd. De tijd van vrijwilligers is niet onbeperkt, dus dit moet meegenomen worden in het teeltplan.

Vorig jaar ging het advies uit van 'hoofdgroenten' en 'bijgroenten'. Dit was niet altijd duidelijk. Overwogen kan worden dit ook tijdens de uitgifte duidelijker te maken.

Advies over groenten

Begin 2023 is een teeltplan door een externe, ervaren boer opgezet. Het is de basis voor de wisselteelt en deelt de gewassen in groepen gewassen zoals peulen, wortelgewassen, look, blad en kolen. Voor dit advies hebben we het teeltplan voor 2023 langsgelopen. In het teeltplan staan al veel groenten genoemd en dit zou moeten leiden tot voldoende variatie en hoeveelheden. We adviseren het teeltplan van 2023 voort te zetten maar op punten aan te passen.

Besproken is:

- **Rucola en snijbiet** mogen minder. Omdat deze groenten door blijven groeien is een suggestie deze op gegeven moment niet in het pakket op te nemen maar beschikbaar te houden in kleine hoeveelheden (bijgroenten) of zelfpluk;
- We zien graag meer aparte of (**vergeten**) **groenten** die je niet in de supermarkt vindt. Hier zijn mogelijk verrassende smaken te vinden én het maakt de Vegaboerderij onderscheidend. Voorbeelden daarvan zijn de paarse bloemkool en asperge-broccoli;
- We willen meegeven dat opviel dat **radijsjes** en **bloemkool** gewenst zijn, maar tegelijk niet goed groeien. Waarom dit zo is zou onderzocht kunnen worden;
- De **slamix (Sla Salanova mix)** was goed bevallen, hele mooie groenten.
- Meer variatie binnen soorten, voorbeeld is meer dan een soort **pompoen** zoals de **flespompoen**. Ook **uien** mogen in meer varianten dan de gele en de rode. Maar ook **bos- en lenteuitjes**;
- Om meer variatie te krijgen kan overwogen worden om meer groentes, maar in kleinere hoeveelheden te telen. Bijvoorbeeld in plaats van één strook van een groente, twee halve stroken te telen en hier een keuzegroente van te maken. Hierdoor hebben we zowel meer variatie als meer keuzevrijheid
- Di jaar hebben we nauwelijks **aardappelen** geoogst. We benadrukken dat aardappelen voor velen een basis zijn. Om risico's te spreiden wensen we meer variatie (vastkokend, kruimig, verschil in grootte, en zo lang mogelijk in het seizoen);

- We willen meer **kruiden**. Niet alleen in de oogst, maar ook als onderdeel van het biodynamisch telen waarbij planten elkaar helpen. Veel kruiden zijn in winterharde en blijvende varianten te vinden waar zowel de tuin als geheel als de oost baat bij kan hebben;
- We waren tevreden met de **tomaten**, zowel de smaak als de hoeveelheid. De kleine (gele) **cherrytomaatjes** werden wel gemist;
- Wat we ook misten waren **wortels**. Een mooie (bij)groente die het hele jaar kan!
- **Peulvruchten** zijn erg smakelijk, maar ook bewerkelijk. Peulen zijn erg nuttig voor de grondverbetering, maar mogelijk staat het niet in verhouding tot de menskracht die nodig is om te oogsten.

Aanvullende wensen en adviezen

...over fruit

De oogstcommissie kijkt naar de langere termijn. We zien graag dat de vegaboerderij meer fruit gaat leveren. Fruit is bewerkelijker met de oogst dan groente. Een suggestie is dat leden zelf een bakje fruit kunnen plukken, wat de druk op vrijwilligers en de boer beperkt. Aan fruit denken we:

- Frambozen
- Bramen
- Aardbei
- Bessen

... over het oogstseizoen

Tijdens het overleg is gesproken over de duur van het oogstseizoen. Eigenlijk hebben we als leden niet goed vastgesteld waar we naar willen streven. Hoe langer het seizoen is, hoe beter. Op papier start de oogst in april (naar dat is nog nooit gehaald) en eindigt oktober (maar we oogstten vorig jaar nog in begin december). We moeten gaan ondervinden wat met het weer en deze grond mogelijk is. Tegelijkertijd vraagt dat veel van de organisatie en de vrijwilligers. Daarom zou een duidelijk begin en einde wel goed zijn. Ook hierbij kan overwogen worden om bepaalde groenten niet weg te halen maar te laten staan voor ofwel een vroegere start van het oogstseizoen, of voor diegenen die een ritje willen maken.

Een idee is om meer rekening te houden met 'bewaargroenten' of vormen van bewaren zoals vriezen of wecken. Vaste groenten zoals aardappelen, uien, pompoenen kunnen koel en droog lang bewaard worden. Bonen, boerenkool maar ook pastinaak en bieten (eigenlijk vrijwel alles) kunnen ingevroren worden. Niet alle groenten hoeft in de week van de oogst op. Met redelijk kleine moeite is het 'eetseizoen' een stuk langer te rekken. Als de Ledenvergadering is een aansprekend idee vindt kan hier meer aandacht aan besteed worden en mogelijk kan het een rol spelen bij wat de grond in gaat.

Een idee voor (proef)leden is duidelijker aan te geven wanneer we in het voor/na en hoogseizoen zitten, want in het voor en naseizoen halen we niet altijd de gewenste hoeveelheid en variatie. Hoewel het land ons iedere keer weer weet te verbazen!

... over hoeveelheden

(dit deel is overgenomen uit het advies voor 2023)Van het voedingscentrum krijgen volwassenen het advies om dagelijks minimaal 250 gram groente per dag te eten. Als je varieert tussen de verschillende groentesoorten, krijg je alle voedingsstoffen uit groente binnen die je nodig hebt. Veel groente slinkt tijdens de bereiding, je zal dus meer ongekookte groente moeten hebben voor een

eindgewicht. Bijvoorbeeld, boerenkool halveert in gewicht. In dit advies hebben we daar geen rekening mee gehouden, de berekening is aan de boer.¹

Het voedingscentrum geeft bij de hoeveelheden per dag aan dat het een behoorlijk gewicht is om bij één maaltijd te nuttigen, en geeft de suggestie om groenten ook door de dag te eten als snack of bij de lunch. Dat pleit voor meer variatie en eenvoudig te nuttigen groenten.

¹ [Hoelang kook ik groente? | Voedingscentrum](#)